

Nr 51.

Ankom till Riksdagens kansli den 28 april 1911 kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
fältläkarkårens omorganisation m. m.*

(1:a Afd.)

I en den 10 mars 1911 aflåten proposition (nr 126) angående fältläkarkårens omorganisation har Kungl. Maj:t framställt följande förslag.

I fråga om *ny organisation af fältläkarkåren* har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen

Beträffande antalet ordinarie läkare vid truppförbanden:

1:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att vid truppförbanden följande ordinarie läkare skola finnas, nämligen:
vid hvarje arméfördelning en fördelningsläkare, således tillsammans sex fördelningsläkare, uppförda å staten för generalitetsstaten;

vid hvart och ett af följande infanteriregementen: Svea lifgarde, Göta lifgarde, Lifregementets grenadjärer, Första och Andra lifgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Karlskrona grenadjärregemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs och Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älfsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar och Värmlands regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Norra och Södra skånska infanteriregementet samt Västernorrlands regemente en regements- och en bataljonsläkare;

vid Vaxholms grenadjärregemente en regementsläkare;

vid hvart och ett af följande kavalleriregementen: Lifgardet till häst, Lifregementets dragoner, Lifregementets husarer, Smålands husarrege-

mente, Kronprinsens husarregemente och Norrlands dragonregemente en bataljonsläkare;

vid hvarterdera af Skånska husar- och Skånska dragonregementena en regements- och en bataljonsläkare;

vid hvar och ett af följande artilleriregementen: Svea, Göta, Vendes, Upplands och Smålands artilleriregementen en regements- och en bataljonsläkare;

vid den i Östersund förlagda delen af Norrlands artilleriregemente äfvensom vid Positionsartilleriregementet en regementsläkare;

för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för Fortifikationen;

vid hvar och en af följande kårer: Svea, Göta och Norrlands trängkårer, Skånska trängkåren, Västmanlands trängkår och Östgöta trängkår en regements- och en bataljonsläkare;

för Karlsborgs garnison och garnisonssjukhus en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten;

för Bodens garnison och garnisonssjukhus samt för bestridandet af tjänsten såsom fästningsläkare vid kommandantskapet därstädes två regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten; och

för Gottlands trupper och deras sjukhus äfvensom för bestridandet af läkartjänsten vid militärbefälhafvarskapet å Gottland en regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för Gottlands trupper;

2:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att för bestridande af sjukvården vid det vid Vaxholm förlagda ingenjörkompaniet aftal må träffas med därstädes bosatt läkare.

Beträffande aflöningsförmåner för de ordinarie militärläkarne:

3:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att ordinarie läkare vid armén skall erhålla följande aflöningsförmåner: fördelningsläkare: öfverstelöjtnants;

regementsläkare: majors;

bataljonsläkare: kaptens af andra klass, med tillägg i lön å 1,000 kronor för de 27 äldre bataljonsläkarna; samt

dessutom särskilda arfvoden: dels å 1,000 kronor till enhvar af två regementsläkare och två bataljonsläkare vid Bodens garnison samt regementsläkaren och bataljonsläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, dels ock å 500 kronor till regementsläkaren vid Vaxholms grenadjärregemente.

*Beträffande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de nya
aflöningsförmånerna:*

4:o) *att* Riksdagen måtte godkänna följande villkor och bestämmelser, för att ordinarie militärläkare må åtnjuta de nya aflöningsförmånerna, nämligen:

att med ordinarie militärläkarbeställning icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag, eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej uppå därom gjord framställning och efter pröfning att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller befattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom militärläkare, Kungl. Maj:t finner tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att utan särskild godtgörelse bestrida läkarvård och till militärläkarbeställning hörande undervisningsskyldighet vid till truppförbandet förlagd militärskola, utbildningskurs och truppaafdelning, äfvensom för dit kommanderade enskilda personer;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att jämte utöfvandet af sin egen befattning utan särskild godtgörelse i förläggningssorten bestrida läkartjänst dels vid annan till armén hörande trupp, där sådant pröfvas nödigt till följd af bortkommendering af eller eljest tillfälligt laga förfall för sist nämnda trupps läkare, eller där Kungl. Maj:t finner skäligt att sådant för kortare tid föreskrifva, dels ock vid marinen enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela;

att särskildt de för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren afsedda läkarna skola vara skyldiga att, då endera af dem är med vederbörande kår eller del däraf kommenderad utanför förläggningssorten, utan särskild ersättning bestrida sjukvården vid den hemmavarande styrkan af samma kår;

att läkarna vid Karlskrona grenadjärregemente skola vara skyldiga att tjänstgöra vid det i Karlskrona förlagda ingenjörkompaniet;

att läkaren vid Vaxholms grenadjärregemente skall vara skyldig att jämte egen befattning utan särskild godtgörelse bestrida läkartjänst å Oscar-Fredriksborgs fort och vid i dess närhet förlagd trupp af kust-

artilleriet i enlighet med de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan finna godt bestämma;

att, därest militärsjukhus är gemensamt för två eller flera truppförband samt sjukhuset icke har läkare på egen stat, samtliga dessa truppförbands ordinarie läkare skola i mån af behof vara skyldiga att utan ersättning tjänstgöra vid sådant sjukhus; samt

att ordinarie militärläkare skall vara skyldig att vid å förläggningorten beläget civilt sjukhus, där militärpersoner finnas intagna, fullgöra den tjänstgöring, som Kungl. Maj:t framdeles kan finna godt bestämma;

5:o) *att* Riksdagen måtte förklara:

att enhvar ordinarie militärläkare, som hädanefters erhåller ordinarie militärläkarbeställning, skall vara pliktig underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser.

Beträffande extra bataljonsläkare och deras tjänstgöringsskyldighet:

6:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att för tjänstgöring under regementsöfningar vid flertalet truppförband, vid särskilda utbildningsskolor o. d., under tiden för de årliga inskrifningsförrättningarna, såsom vikarier i vissa fall för ordinarie läkare m. m. samt under vakanser i ordinarie läkarbeställningar skola vid armén anställas högst 60 extra bataljonsläkare;

att extra bataljonsläkare skall vara skyldig till 60 dagars tjänstgöring hvarje år; samt

att extra bataljonsläkare skall erhålla: lön 1,500 kronor med två ålderstillägg, hvardera å 300 kronor, ett efter fem års och ett efter tio års väl vitsordad tjänstgöring, samt dagarfvode 4 kronor vid tjänstgöring inom och 8 kronor utom egen bostadsort.

Beträffande läkare i fältläkarkårens reserv:

7:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att i nu gällande föreskrifter angående inträde uti fältläkarkårens reserv må införas bestämmelse om att värnpliktig legitimerad läkare, mot hvars utnämning till bataljonsläkare i fältläkarkårens reserv icke någon grundad anmärkning kan göras, skall såsom sådan kunna vinna inträde i nämnda reserv och vara pliktig att där kvarstå intill fyllda 65 år, med tjänstgöringsskyldighet vid mobilisering och i krig äfvensom vid sådan öfning, som till utrönande af härens krigsberedskap eller för utbildning af beväringens andra uppbåd kan blifva anbefalld, samt dessutom intill utgången af det kalenderår, då han uppnår 40 års ålder,

under regementsöfningar eller däremot svarande kommendering minst hvar tredje år.

I fråga om *öfvergången* till den nya organisationen af fältläkarkåren *under år 1912* har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen:

Beträffande ordinarie läkare vid arméns truppförband:

8:o) *att* Riksdagen måtte bifalla:

att en fördelningsläkarbeställning inrättas;

att den nya organisationen rörande de ordinarie läkarne och deras aflöningsförmåner tillämpas vid följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Västerorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt vid Bodens kommandantskap, garnison och garnisonssjukhus äfvensom vid militärbefälhafvarskapet å Gottland och Gottlands trupper, dock att läkare, som innehar regementsläkarbeställning vid Lifgardet till häst eller Smålands husarregemente, skall bibehållas vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid annat än nyss omförmäldt truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas enligt den nya organisationen, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, men innehafvaren af regementsläkarbeställningen bibehålles vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas, beställningen tillsättes endast i det fall, att den nya organisationen kan tillämpas vid sådant truppförband, men att i annat fall regementsläkarbefattningen må af endera bataljonsläkaren upprätthållas på förordnande och hvardera bataljonsläkaren tillerkännas, för år räknadt, ett arfvode om 1,000 kronor; och

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

allt under villkor att för den nya organisationens genomförande till förfogande stående medel icke öfverskridas.

Beträffande extra bataljonsläkare:

9:o) *att* Riksdagen måtte bifalla:

att sex extra bataljonsläkarbeställningar inrättas;

Beträffande fältläkarstipendiat:

10:o) *att* Riksdagen måtte bifalla:

att antalet fältläkarstipendiat utgör 30;

att fältläkarstipendiats årsarfvode bestämmes till 900 kronor och hans tjänstgöringsskyldighet för år till högst 90 dagar; och

att fältläkarstipendiat erhåller, förutom dagtraktamente om 7 kronor under hela tjänstgöringstiden, ett dagarfvode om 6 kronor efter fullgjord tjänstgöring i 30 dagar;

Beträffande medel för genomförandet af den nya organisationen:

11:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att, för genomförandet af fältläkarkårens nya organisation, i hvad den afser de ordinarie läkarna vid arméns truppförband, anställandet af sex extra bataljonsläkare och förbättring i aflöningsförhållandena för trettio fältläkarstipendiat, må användas:

ett af de arfvoden å 1,000 kronor, som å staten för generalitetsstaten äro uppförda för fördelningsläkare;

de löner och dagaföningar, som för regements- och bataljonsläkare finnas uppförda i gällande stater för följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Norrbottens, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Västernorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt Gottlands trupper äfvensom regementsläkarens vid Boden-Karlsborgs artilleriregemente lön och dagaföning så ock lönen och dagaföningen för en bataljonsläkarbeställning å staten för Fortifikationen (den för Bodens ingenjörkår afsedda), tillsammans 141,304 kronor;

de löner och dagaföningar, som finnas å staterna för läkarbeställningarna vid de truppförband, där vakans i läkarbeställningar kan komma att uppstå, i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder för den nya organisationens genomförande; och

af anslaget till stipendier åt fältläkarkåren och veterinärstaten 37,800 kronor;

12:o) *att* Riksdagen måtte för samma ändamål för år 1912 bevilja, på sätt i årets statsverksproposition redan begärts, ett extra anslag af 33,600 kronor; samt

13:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att, därest besparing å anslagsbelopp, som för genomförandet af fältläkarkårens omorganisation stå till förtogande, kommer att uppstå, densamma må tagas i anspråk för organisationens genomförande, så långt det är ändamålsenligt och utan att anslagsbeloppen i fråga öfverskridas.

Beträffande anslaget till ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna och bataljonsveterinärerna:

14:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att någon ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna enligt nuvarande organisation och aflöningsföreskrifter icke vidare skall tilläggas ytterligare någon bataljonsläkare; och

att något tilldelande af sådan aflöning åt bataljonsläkare enligt den nya organisationen icke skall ifrågakomma, förrän ett aflöningsrum blifver ledigt och sålunda antalet innehafvare af ifrågavarande aflöningsrum nedgått under 27, utom i det fall att det pröfvas skäligt att åt yngre bataljonsläkare, som är anställd vid truppförband, där den nya organisationen icke är genomförd och de nya aflöningsförmånerna icke börjat tillämpas, och som är i tur till erhållande af ökad aflöning enligt den gamla organisationen, tilldela sådan aflöning, skolandet dock beloppet utgöra blott 1,000 kronor samt den tillagda aflöningen frånträdas vid öfvergången till den nya organisationen och därmed förenade aflöningsvillkor.

Slutligen har Kungl. Maj:t i sammanhang härmed föreslagit Riksdagen:

att till *tillfällig löneförbättring* (extra lönetillägg) åt *högst 14 yngre bataljonsläkare* bevilja, på sätt i årets statsverksproposition redan begärts, högst 7,000 kronor, att utgå med 500 kronor till enhvar under förutsättning af minst 50 dagars årlig tjänstgöring under beväringsskrytskola vid vederbörligt truppförband;

äfvensom medgifva, att det för *extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiater under år 1911* beviljade anslag af 10,800 kronor må användas till extra årsarfvoden om 300 kronor åt de 12 äldsta stipendiaterna af andra klassen samt till extra dagarfvoden af 6 kronor åt samtliga stipendiater, att utgå efter det stipendiat förut under året fullgjort 30 dagars tjänstgöring.

Beträffande utredningen rörande det i propositionen framställda för-

slag tillåter sig utskottet hänvisa till det propositionen bilagda statsrådsprotokollet.

Under punkt 49 af fjärde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att för extra lönetillägg åt vissa bataljonsläkare samt genomförande af fältläkarekårens omorganisation å extra stat för år 1912 bevilja ett anslag af 40,600 kronor.

I fråga om denna framställning har departementschefen till statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 13 januari 1911 anfört följande:

»I underdånigt utlåtande den 16 december 1909 hemställde arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse, med anledning af de bestående svårigheterna att fylla vakanserna inom bataljonsläkargraden och fältläkarstipendiatkåren, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå 1910 års Riksdag att *dels* medgifva,

att bataljonsläkare vid de icke kasernerade infanteriregementena måtte under personlig tjänstgöring vid beväringsskolor tilldelas ett tillägg till dagaflöning, beräknadt efter 5 kronor för äldre och 10 kronor 50 öre för yngre bataljonsläkare;

att till 12 af de i tjänsten äldsta fältläkarstipendiaterna af andra klassen finge utbetalas extra årsarfvoden å 300 kronor; och

att ett kommenderingstillägg af 6 kronor 50 öre per dag finge utgå till samtliga fältläkarstipendiater vid all kommendering utom vid truppförband inom hufvudstaden;

dels ock att till bestridande af de för de ifrågasatta tillfälliga löneförbättringarnas genomförande redan från och med år 1910 erforderliga kostnader, i enlighet med af arméförvaltningen gjord beräkning, å extra stat för år 1911 anvisa ett belopp af högst 54,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att för angifvet ändamål under år 1910 förskjuta hälften eller högst 27,000 kronor.

För arméförvaltningens beräkning af dessa kostnader redogjorde jag uti det vid statsverkspropositionen till 1910 års Riksdag fogade statsrådsprotokollet. Jag förklarade mig endast kunna tillstyrka, att de yngre *bataljonsläkarna* erhöles ett extra lönetillägg, hvilket jag föreslog till 500 kronor om året; och anförde jag därefter, att beträffande *fältläkarstipendiaterna* funnes visserligen för det dåvarande vakanser endast bland dem af andra klassen, men att öfverfältläkaren för mig anmält, att åtskilliga första klassens stipendiater uttryckt önskan att afgå och endast inför utsikten till förbättrade förhållanden kunnat förmås att kvarstå. Jag ansåg det därför vara nödvändigt att, såsom arméförvaltningen föreslagit, icke blott så att säga uppflytta en del t. ex. 12

stipendiater af andra klassen till första klassen, utan äfven öka dessas och ett antal andra stipendiaters förmåner. Att i enlighet med arméförvaltningens förslag göra detta sist nämnda genom ett särskildt kommanderingstillägg syntes mig mindre lämpligt, enär härigenom dagarfvodet skulle komma att uppgå till ett belopp, vida öfverstigande det i omorganisationsförslaget för extra bataljonsläkare upptagna dagtraktamente. Då i detta förslag extra bataljonsläkares lön upptoges till ett belopp, som med 600 kronor öfverstege det då utgående högsta läkarstipendiet, ansåg jag den ifrågasatta provisoriska löneförbättringen böra ske i form af stipendietillägg, hvilket, då hvarje stipendiats tjänstgöring dittills utgjort i allmänhet två månader årligen, borde beräknas efter sådan tjänstgöringsomgång och bestämmas till 300 kronor. För af arméförvaltningen beräknade 30 stipendiater skulle detta utgöra 9,000 kronor. Då under beväringsskolan år 1911 icke blott såsom arméförvaltningen beräknat 15 utan 16 infanteriregementen komme att fortfarande vara icke kasernerade, skulle för den af mig då föreslagna löneförbättringen för år 1911 erfordras:

för extra lönetillägg å 500 kronor åt 16 yngre bataljonsläkare	kronor	8,000: —
för stipendieförhöjning å 300 kronor åt 12 fältläkarstipendiater af andra klassen	»	3,600: —
för stipendietillägg å 300 kronor åt 30 stipendiater	»	9,000: —
Summa kronor		20,600: —

På min hemställan föreslog Eders Kungl. Maj:t därför 1910 års Riksdag medgifva att för beredande under år 1911 af extra ersättning åt vissa bataljonsläkare och fältläkarstipendiater bevilja ett anslag af 20,600 kronor.

Riksdagen beviljade de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna extra lönetilläggen å 500 kronor för år 1911 åt 16 yngre bataljonsläkare, men, beträffande löneförbättringen åt stipendiaterna, ansåg Riksdagen, att ett bifall till hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit skulle medföra en olikhet i afseende å läkarstipendiaternas vid armén och flottan fasta aflöningsförmåner, hvartill det icke funnes anledning, och medgaf Riksdagen därför endast en förhöjning af stipendiebeloppen för år 1911 åt samtliga 36 stipendiater af andra klassen med respektive 300 kronor.

De af Riksdagen för år 1911 anvisade beloppen utgjorde sålunda 8,000 kronor + 10,800 kronor eller 18,800 kronor.

Arméförvaltningen har nu inkommit med en ny framställning i ämnet och därvid anfört, att den löneförbättring, som sålunda medgifvits för år 1911, skulle, därest den hvilande frågan om fältläkarkårens omorganisation förelägges 1911 års Riksdag, kunna undvaras från och med år 1912, under förutsättning att den nya organisationen kunde i sin helhet genomföras. Då emellertid grundade farhågor förefunnes, att, under nu rådande brist på yngre läkare, ett tillräckligt antal sökande till de föreslagna extra bataljonsläkarbefattningarna icke komme att omedelbart anmäla sig och det följaktligen vore af vikt, att, så länge några regementen icke vore kasernerade, vid dessa regementen söka bibehålla yngre bataljonsläkare enligt gamla staten, syntes åtgärder böra vidtagas för att äfven efter år 1911 såvidt möjligt kunna uppehålla läkarvården vid ifrågavarande regementen genom sådana bataljonsläkare eller genom fältläkarstipendiater.

I fråga om *bataljonsläkarna* ansåge emellertid arméförvaltningen ej skäl att begära lönetillägg för andra än dem, för hvilka sådant beviljats för år 1911, eller till högre belopp än hvad af 1910 års Riksdag därför beviljats. Då likväl antalet icke kasernerade infanteriregementen komme att till år 1912 hafva nedgått till femton, behöfde för ändamålet icke beräknas högre belopp än 15×500 kronor eller 7,500 kronor.

Hvad åter anginge *fältläkarstipendiaterna* hade det redan visat sig, att den af 1910 års Riksdag beviljade förhöjningen af stipendiebeloppen med 300 kronor åt samtliga stipendiater af andra klassen icke medfört åsyftadt resultat. Under det att stipendiaternas hela antal den 1 januari 1910 varit 18, hade detsamma sedermera, helt visst beroende på förhoppningen att de af arméförvaltningen framställda förslagen till förbättrande af aflöningsförhållandena skulle förverkligas, stigit så att det den 1 mars 1910 utgjort 20 och den 1 maj samma år 23, för att därefter, sedan förhoppningarna grusats, alltjämt sjunka. Hela antalet fältläkarstipendiater utgjorde nu endast 17 och åtskilliga omständigheter, i synnerhet de många vakanserna inom bataljonsläkargraden, hvilka erfordrade kommendering af ett icke ringa antal extra läkare, talade för att det skulle fortfarande minskas.

Arméförvaltningen ansåge det därför vara en tvingande nödvändighet, att ytterligare åtgärder vidtoges för att genom en effektiv förbättring af aflöningsvillkoren söka möjliggöra bibehållandet af ett mi-

nimum af stipendiatkåren, utan hvilket läkarvården vid armén, i betraktande af det för närvarande stora antalet bataljonsläkarvakanser, icke kunde nödortfött upprätthållas.

Under nuvarande förhållanden, då inga stipendiat af andra klassen finnes och några sökande icke heller anmält sig, komme knappast någon eller i alla händelser endast en obetydlig del af de af Riksdagen för ändamålet anvisade medlen, 300 kronor till 36 stipendiat eller 10,800 kronor, till användning. Hade däremot det af arméförvaltningen framställda förslaget att, utom extra årsarfvoden å 300 kronor åt 12 stipendiat af andra klassen, tilldela 30 stipendiat ett kommenderingstillägg å 6,50 kronor per dag blifvit bifallet, skulle de fördelar vunnits, att stipendiaterna af första klassen blifvit mer benägna att kvarstå vid sina befattningar, då de under kommendering bereds ökade inkomster. Och om en förbättring af löneförmånerna kommit samtliga stipendiat till godo hufvudsakligen i den mån, som de erhållit kommenderingar, hade de äfven blifvit villigare att åtaga sig sådana.

Enligt gjorda beräkningar erfordrades ett minimiantal af 30 fältläkarstipendiat under förutsättning af högst 70 dagars årlig kommenderingstid för hvarje stipendiat. En långvarigare årlig kommendering skulle väsentligt rubba stipendiaternas studier och förlänga den redan i och för sig långa studietiden; och fruktan härför skulle helt säkert inverka ogynnsamt på kårens rekrytering.

Därtill komme, att, om de äldsta 12 stipendiaterna af andra klassen erhöle ett extra årsarfvode af 300 kronor och dessutom, jämte de 18 stipendiaterna af första klassen, ett extra dagarfvode (kommenderingstillägg) af 6 kronor om dagen efter 30 dagars under året förut fullgjord kommendering, skulle de af Riksdagen till löneförbättring åt vissa fältläkarstipendiat beviljade 10,800 kronor räcka till att bereda samtliga stipendiat en erforderlig löneförbättring ($300 \times 12 + 6 \times 40 \times 30 = 10,800$ kronor).

Enär stipendiat först efter 30 dagars förut under året verkställd kommendering skulle komma i åtnjutande af det föreslagna kommenderingstillägget, blefve det först med ingången af andra tjänstgöringsmånaden, som hans dagaflöning komme att uppgå till ett belopp, som öfverstege det i omorganisationsförslaget för extra bataljonsläkare upptagna dagtraktamente. Då emellertid stipendiaternas tjänstgöringstid — i motsats mot hvad fallet blefve med extra bataljonsläkarnas — icke vore begränsad till endast 2 månader vissa bestämda tider på året och stipendiatanställningen vore af mera tillfällig natur, borde dess innehafvare åtnjuta ett relativt högt arfvode för hvarje dag, han tjänstgjorde.

Af ofvan anförda skäl vore det därjämte synnerligen önskvärdt, att en dylik löneförbättring komme stipendiaterna till godo under år 1911.

På grund af hvad sålunda anförts, har arméförvaltningen anhållit, det Eders Kungl. Maj:t täcktes hos Riksdagen utverka

dels att Riksdagen måtte för år 1912 å extra stat anvisa 7,500 kronor för beredande under samma år af ett extra lönetillägg å 500 kronor åt 15 yngre bataljonsläkare vid icke kasernerade infanteriregementen äfvensom till förbättrande af fältläkarstipendiaternas löneföråner samma summa som för år 1911 eller 10,800 kronor;

dels att detta sistnämnda belopp måtte få användas för att med 300 kronor öka de 12 äldsta stipendiaternas af andra klassen årsarfvoden samt för att bereda samtliga stipendiaterna ett extra dagarfvode (kommanderingstillägg) af 6 kronor, att utgå för hvarje dag, stipendiat inkallas till tjänstgöring efter 30 dagars förut under året fullgjord kommandering; dock att för nämnda båda ändamål må användas ett sammanlagdt belopp af högst 10,800 kronor;

dels ock att Riksdagen måtte medgifva, att det för extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiaterna under år 1911 beviljade anslag af 10,800 kronor måtte få användas att utgå till extra årsarfvoden åt de 12 äldsta stipendiaterna af andra klassen samt till extra dagarfvoden åt samtliga stipendiaterna i öfverensstämmelse med hvad ofvan blifvit föreslaget för år 1912.

I fråga om extra lönetillägg åt yngre *bataljonsläkare* får jag på det i statsrådsprotokollet till 1910 års statsverksproposition anförda skäl tillstyrka detsamma. Kostnaderna härför äro beräknade till 7,000 kronor.

Beträffande arméförvaltningens framställning i öfrigt anhåller jag få erinra om, att fråga föreligger om omorganisation af fältläkarkåren. År 1908 tillkallades särskilda sakkunniga för att inom landtförsvarsdepartementet biträda med verkställande af utredning och utarbetande af förslag till ofvannämnda kårs omorganisation. Detta uppdrag var fullgjordt den 30 juli samma år. Öfver det sålunda utarbetade förslaget infordrades yttranden från vederbörande myndigheter, hvarefter frågan öfverlämnades till försvarskommittén, hvilken i sitt den 5 december 1910 dagtecknade betänkande, på de af de sakkunniga anförda grunder, uttalat sig för nödvändigheten af att under den närmaste tiden en omorganisation af kåren kommer till stånd, anpassad efter de förhållanden, som komma att inträda såsom en följd af utsträckt tjänstgöringsskyldighet för personalen och ändrad förläggning för ett flertal truppförband. På grund af nådigt bref den 2 december 1910 hafva de

sakkunniga åter tillkallats för att inom landtförsvarsdepartementet biträda med utarbetande af slutligt förslag rörande fältläkarkårens omorganisation, och hafva de helt nyligen fullgjort sitt uppdrag. Då denna fråga, som tränger till lösning, synes vara af beskaffenhet att böra göras till föremål för särskild proposition till Riksdagen, anhåller jag att inom kort få återkomma till densamma. I detta sammanhang torde dock böra af Riksdagen begäras det anslagsbelopp, som genomförandet af omorganisationen kräfver under år 1912 och som af de sakkunniga beräknats till 33,600 kronor.»

Det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget till fältläkarkårens omorganisation afser i främsta rummet dels att inskränka antalet läkarbefattningar och i samband därmed höja aflöningsförmånerna, dels att tillgodose kårens rekrytering samt dels att uppbringa en tillräcklig reserv att tillgå vid arméns mobilisering. Att de nuvarande förhållandena inom fältläkarkåren göra en snar omorganisation af denna kår behöfzig, är utom allt tvifvel. Det stora antalet vakanser, i bataljonsläkargraden öfver tjugu och bland fältläkarstipendiaterna tre fjärdedelar af platsernas antal, är i detta afseende betecknande.

Hvad nu först beträffar arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, som består af öfverfältläkaren såsom chef, fältläkaren såsom byråchef och en läkarassistent (med bataljonsläkares aflöning), beröres icke denna af det nu framlagda organisationsförslaget.

Fördelningsläkarbefattningarna, en vid hvar af arméns sex arméfördelningar, hvilka hittills bestridts af regementsläkare emot arvode, föreslås nu af Kungl. Maj:t att uppföras med fast lön å ordinarie stat.

Antalet ordinarie läkarbeställningar vid regementen och kårer skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag minskas från 52 till 46 regementsläkare samt från 88 till 50 bataljonsläkare. Minskningen med de 6 regementsläkarbeställningarna skulle drabba de sex mindre kavalleriregementena om 5 skvadroner, under det att minskningen med de 38 bataljonsläkarbeställningarna skulle träffa flertalet infanteriregementen, de två större kavalleriregementena om 10 skvadroner, samtliga trängkårer samt till någon del artilleriet och ingenjörtrupperna. Beträffande läkartjänsterna vid krigsskolan och garnisonssjukhuset i Stockholm föreslås ingen förändring.

Vidare föreslås inrättande af högst 60 extra bataljonsläkarbeställningar för bestridande af läkartjänst vid repetitionsöfningar m. m., hvaremot fältläkarstipendiater icke vidare skulle förekomma.

*Utskottets
yttrande.*

I sammandrag kommer antalet beställningar vid fältläkarkåren enligt Kungl. Maj:ts förslag, jämfördt med nuvarande förhållanden, att ställa sig sålunda:

	Nu	Enligt Kungl. Maj:ts förslag.
öfverfältläkare	1	1
fältläkare	1	1
fördelningsläkare (med lön på ord. stat)	—	6
regementsläkare	53	47
bataljonsläkare	91	53
	Summa 146	108
Härtill kommer:		
extra bataljonsläkare	—	60
fältläkarstipendiater	56	—

De nuvarande aflöningsförmånerna vid fältläkarkåren äro följande:

Beställning (befattning).	Lön.	Dag-aflöning.	Inkvartering- och servis-bidrag.	Arfvode (stipendium).	Summa pr år.
Öfverfältläkaren	6,000	2,190	1,200	—	9,390
Fältläkaren i arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse	4,500	1,825	1,000	—	7,325
Fördelningsläkaren i denna sin egenskap	—	—	—	1,000	1,000
Regementsläkare	3,400	1,825	1,000 ¹⁾ (600)	—	6,225 ¹⁾ (5,825)
Bataljonsläkare med högre aflöning	2,400	1,460	500 ¹⁾ (400)	—	4,360 ¹⁾ (4,260)
" " lägre "	1,020	1,095	400 ¹⁾ (300)	—	2,515 ¹⁾ (2,415)
Fältläkarstipendiat af första klassen ²⁾	—	—	—	900	900
" " andra " ²⁾	—	—	—	600	600

¹⁾ Dessa siffror gälla Stockholm och Göteborg. Siffrorna inom parentes afse alla öfriga förläggningssorter.

²⁾ Då fältläkarstipendiat är inbeordrad till tjänstgöring, åtnjuter han dagtraktamente om 7 kronor.

De föreslagna aflöningsförmånerna, jämförda med officerares löneförmåner, framgå af följande tablå:

	Rangklass	Aflöningsförmåner	
		Nu	Enligt Kungl. Maj:ts förslag.
Öfverfältläkare.....	generalmajors	öfverstes	öfverstes
Fältläkare	öfverstelöjtnants	öfverstelöjtnants	öfverstelöjtnants
Fördelningsläkare	»	= reg.-läk. + 1,000 kr.	»
Regementsläkare.....	majors	{ kaptens af 1:a klas- sen lön, majors dag- aflöning m. m. }	majors
Bataljonsläkare med högre aflöning ...	kaptens	kaptens af 2:a klass	kaptens af 1:a klass
» » lägre » ..	löjtnants	löjtnants af 2:a klass	» » 2:a klass

Närmare utfördt ställa sig aflöningsförmåner vid fältläkarkåren enligt Kungl. Maj:ts förslag sålunda:

	Lön.	Dag- aflöning.	Inkvarte- rings och servis- bidrag.	Summa.
Fördelningsläkare	4,500	1,825	1,000 ¹⁾ (600)	7,325 ¹⁾ (6,925)
Regementsläkare	4,000	1,825	1,000 ¹⁾ (600)	6,825 ¹⁾ (6,425)
27 äldre bataljonsläkare	3,400	1,460	500 ¹⁾ (400)	5,360 ¹⁾ (5,260)
Öfriga »	2,400	1,460	500 ¹⁾ (400)	4,360 ¹⁾ (4,260)
Extra bataljonsläkare, begynnelselön	1,500	} 4 eller 8 kr. pr dag		
» » efter 5 år	1,800			
» » efter 10 år	2,100			

¹⁾ Dessa siffror gälla Stockholm och Göteborg. Siffrorna inom parantes afse alla öfriga förläggingsorter.

Härtill skulle komma särskilda arfvoden dels å 1,000 kronor till en hvar af två regementsläkare och två bataljonsläkare vid Bodens garnison samt regementsläkaren och bataljonsläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, dels ock å 500 kronor till regementsläkaren vid Vaxholms grenadjärregemente.

De ökade utgifterna för den nya organisationen hafva beräknats till omkring 68,000 kronor, häri inberäknadt löneförbättring vid arméför-

valtningens sjukvårdsstyrelse, hvarom förslag icke nu föreligger. Härtill kommer ökade utgifter för fältläkarkårens pensionering.

För öfvergången till den nya organisationen har beträffande de ordinarie läkarna beräknats 5 år samt vidkommande extra bataljonsläkarna och fältläkarstipendiaterna omkring 9 år. Någon bestämd plan har emellertid icke uppgjorts för hvarje öfvergångsår, utan skulle, enligt hvad departementschefen anfört till statsrådsprotokollet, förslag efter hand komma att uppgöras för hvarje följande år med möjlighet att utöfver det uppgjorda förslaget genomföra organisationen, därest opåräknad afgang o. d. skulle inträffa. Bildandet af indragningsstat har följaktligen icke ifrågasatts.

För första öfvergångsåret, år 1912, har enligt den af departementschefen lämnade utredningen beräknats följande kostnader:

Lön och dagaflöning för en fördelningsläkarbeställning	kr.	6,325: —
För genomförandet af den nya organisationen vid vissa af arméns regementen och kårer	»	153,900: —
För 6 extra bataljonsläkare	»	11,400: —
För fältläkarstipendiatinstitutionen	»	37,800: —
Till förfogande för genomförande af organisationen vid truppförband, där afgang af ordinarie läkare komme att inträda	»	4,250: —
		Summa kronor 213,675: —

För bestridandet af dessa utgifter finnes till disposition:

Ett arvode till fördelningsläkare	kr.	1,000: —
Löner och dagaflöningar å staterna för år 1911 för de truppförband, där organisationen skulle genomföras	»	141,304: —
Fältläkarstipendiatinstitutionen	»	37,800: —
		Summa kronor 180,104: —

Skillnaden mellan ifrågavarande båda summor 213,675 kronor och 180,104 kronor eller 33,571 kronor, utgjorde det belopp, som för ifrågavarande ändamål kräfdes för år 1912; och har detta belopp, afrundadt till 33,600 kronor, af Kungl. Maj:t äskats på extra stat för nästkommande år.

Förutom sistnämnda belopp har Kungl. Maj:t ansett 7,000 kronor behöfva anvisas på extra stat för år 1912 för tillfällig löneförbättring åt yngre bataljonsläkare i likhet med hvad som beslutats vid 1910 års Riksdag.

Sammanlagdt skulle sålunda i anledning af förevarande proposition för nästkommande år erfordras ett extra anslag å 40,600 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag till omorganisation af fältläkarkåren har utskottet funnit i allmänhet vara välbetänkt, men har utskottet beträffande vissa särskilda delar af detsamma ansett sig böra intaga en något afvikande ståndpunkt.

Hvad först fördelningsläkarna beträffar, bestridas såsom ofvan nämnts de göromål, som tillkomma dessa och som närmare angifvas å sid. 24 af statsrådsprotokollet, för närvarande vid hvarje särskild arméfördelning af en af regementsläkarna, som därför erhåller ett särskildt arvode om 1,000 kronor. Det vill synas utskottet, som om dessa göromål icke skulle vara af den omfattning, att de komme att taga fördelningsläkarens tid helt och hållet i anspråk; och kan utskottet därför icke förorda, att ifrågavarande befattningar uppföras å stat med den af Kungl. Maj:t föreslagna aflöningen, utan torde de kunna bestridas på samma sätt som hittills.

Emot de villkor och bestämmelser, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle förbindas med de för ordinarie militärläkare afsedda nya aflöningsförmånerna, har utskottet icke annat att erinra än att, i likhet med hvad som vid innevarande Riksdag bestämts vid löneroglering för provinsialläkarkåren, det synes böra meddelas ovillkorligt förbud att med ordinarie militärläkarbefattning förena annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om anställande af högst 60 extra bataljonsläkare, med skyldighet att tjänstgöra 60 dagar hvarje år, har utskottet funnit, att såväl nämnda läkares antal bör kunna inskränkas som den dem åliggande tjänstgöringsskyldigheten något utsträckas. Då extra bataljonsläkarnas hufvudsakliga åliggande torde blifva tjänstgöring under repetitionsöfningarna och härför fordras ett antal af 44 (se sid. 83 af statsrådsprotokollet), synes visserligen en lägre siffra än denna icke böra bestämmas, men har utskottet också ansett, att man bör kunna stanna härvid. Dessa läkares tjänstgöringsskyldighet torde skäligen kunna utsträckas utöfver af Kungl. Maj:t föreslagna 60 dagar till högst 90 dagar årligen, därest så af behovet påkallas; och synes en bestämmelse härom vara tillräckligt motiverad af de löneförmåner, som enligt det föreliggande förslaget komma att blifva förenade med extra bataljonsläkartjänsterna.

Af departementschefens utredning i ämnet framgår, att det afsetts, att jämväl förbättrade pensionsförmåner skulle komma de ordinarie mili-

tärläkarna till godo samt att rätt till pension äfven skulle tillerkännas extra bataljonsläkarna. Utskottet ställer sig mycket tveksamt gentemot dessa förslag, särskildt beträffande pensionering af extra militärläkare, men då förslag i denna fråga nu icke föreligger och då det militära pensionsväsendet i hela sin omfattning för närvarande är föremål för behandling af en kommitté, anser sig utskottet icke böra göra något närmare uttalande i frågan.

Hvad härefter beträffar det af Kungl. Maj:t framlagda *öfvergångsförslaget* för organisationens genomförande under år 1912 anser utskottet, såsom en följd af hvad ofvan uttalats, att den föreslagna fördelningsläkarbeställningen bör uteslutas, men har i öfrigt intet att erinra emot samma förslag, såvidt angår de ordinarie läkarbeställningarna och extra bataljonsläkarbeställningarna.

I fråga om fältläkarstipendiaterna kan utskottet icke biträda Kungl. Maj:ts förslag att på det sätt förbättra deras löneförmåner, att de, förutom dagtraktamente om 7 kronor under hela tjänstgöringstiden, erhålla ett dagarfvode om 6 kronor efter fullgjord tjänstgöring i 30 dagar. Det synes nämligen utskottet vara att föredraga, att deras dagtraktamente under hela tjänstgöringstiden höjes till 8 kronor. Till förtydligande af innebörden af dessa båda förslag meddelas, att en fältläkarstipendiat, under förutsättning af 90 dagars tjänstgöring, enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle erhålla:

stipendiet	900 kronor
dagtraktamente à 7 kronor under 90 dagar	630 »
dagarfvode à 6 kronor under 60 dagar	360 »
	tillhopa 1,890 kronor,

men enligt utskottets förslag:

stipendiet	900 kronor
dagtraktamente à 8 kronor under 90 dagar	720 »
	tillhopa 1,620 kronor.

Vidkommande de medel, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle användas och ytterligare beviljas för organisationens genomförande år 1912 har utskottet inga andra ändringar att föreslå än sådana, som förledas af de afvikelser från Kungl. Maj:ts proposition, som utskottet ofvan förordat.

Sålunda är först att märka, att lön och dagaflöning för en fördelningsläkarbeställning, tillhopa 6,325 kronor, bör utgå ur kostnadsberäk-

ningen samt att å andra sidan ett af de nu befintliga arfvodena till fördelningsläkare om 1,000 kronor icke kan, såsom Kungl. Maj:t afsett, användas till omorganisationskostnaderna.

Vidare komma enligt utskottets förslag kostnaderna för fältläkarstipendiaterna att ställa sig något olika än enligt Kungl. Maj:ts. Då utskottet föreslagit, att fältläkarstipendiaternas dagtraktamente skulle höjas från 7 till 8 kronor, medför detta visserligen en ökad utgift från förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar; men torde i betraktande af detta anslags natur detta icke behöfva medföra någon anslagsförhöjning eller annan liknande åtgärd. De öfriga utgifterna för fältläkarstipendiaterna under år 1912 hafva enligt Kungl. Maj:ts förslag beräknats sålunda:

30 stipendier à 900 kronor	27,000 kronor,
30 stipendieters dagarfvoden à 6 kronor i 60 dagar	10,800 »
	Summa 37,800 kronor.

Enligt den mening utskottet ofvan uttalat i fråga om stipendiaternas aflöningsförmåner bör sistnämnda utgiftspost, 10,800 kronor, utgå ur kostnadsberäkningen.

Med iakttagande af rättelser i nu anmärkta hänseenden ställer sig den till grund för Kungl. Maj:ts framställning liggande, ofvan intagna kostnadsberäkningen sålunda:

För genomförandet af den nya organisationen vid vissa af arméns regementen och kårer	kronor 153,900:—
För 6 extra bataljonsläkare	» 11,400:—
För fältläkarstipendiatinstitutionen	» 27,000:—
Till förfogande för genomförande af organisationen vid truppförband, där afgång af ordinarie läkare komme att inträda	» 4,250:—
	Summa kronor 196,550:—

För bestridande af dessa utgifter finnas till disposition:

Löner och dagafflöningar å staterna för år 1911 för de truppförband, där organisationen skulle genomföras	kronor 141,304:—
Fältläkarstipendiatinstitutionen	» 37,800:—
	Summa kronor 179,104:—

Skillnaden mellan nämnda båda summor 196,550 kronor och 179,104 kronor eller 17,446 kronor, i afrundadt tal 17,500 kronor, utgör sålunda det belopp, som, enligt utskottets förslag beträffande omorganisationens genomförande under år 1912, för ändamålet behöfver anvisas på extra stat för samma år.

Beträffande den af Kungl. Maj:t föreslagna förändrade användningen af ett för innevarande år beviljadt anslag å 10,800 kronor till extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiater anser sig utskottet, som ofvan afstyrkt en tillämpning under nästkommande år af de ifrågasatta extra dagarfvodena å 6 kronor, icke kunna biträda detta förslag; och torde alltså hvad Riksdagen vid anslaget beviljande uttalat fortfarande böra gälla.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört och då utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag i öfriga, här ofvan icke särskildt anmärkta delar får utskottet hemställa,

att Riksdagen må:

i fråga om *ny organisation af fältläkarkåren*

1:o) besluta:

att vid truppförbanden följande ordinarie läkare skola finnas, nämligen:

vid hvart och ett af följande infanteriregementen: Svea lifgarde, Göta lifgarde, Lifregementets grenadjärer, Första och Andra lifgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Karlskrona grenadjärregemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs och Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älfsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar och Värmlands regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Norra och Södra skånska infanteriregementet samt Västernorrlands regemente en regements- och en bataljonsläkare;

vid Vaxholms grenadjärregemente en regementsläkare;

vid hvart och ett af följande kavalleriregementen: Lifgardet till häst, Lifregementets dragoner, Lifregementets husarer, Smålands husarregemente, Kronprinsens husarregemente och Norrlands dragonregemente en bataljonsläkare;

vid hvartdera af Skånska husar- och Skånska dragonregementena en regements- och en bataljonsläkare;

vid hvart och ett af följande artilleriregementen: Svea, Göta, Vendes, Upplands och Smålands artilleriregementen en regements- och en bataljonsläkare;

vid den i Östersund förlagda delen af Norrlands artilleriregemente äfvensom vid Positionsartilleriregementet en regementsläkare;

för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för Fortifikationen;

vid hvar och en af följande kårer: Svea, Göta och Norrlands trängkårer, Skånska trängkåren, Västmanlands trängkår och Östgöta trängkår en regements- och en bataljonsläkare;

för Karlsborgs garnison och garnisonssjukhus en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten;

för Bodens garnison och garnisonssjukhus samt för bestridandet af tjänsten såsom fästningsläkare vid kommandantskapet därstädes två regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten; och

för Gottlands trupper och deras sjukhus äfvensom för bestridandet af läkartjänsten vid militärbefälhavarskapet å Gottland en regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för Gottlands trupper;

2:o) medgifva:

att för bestridande af sjukvården vid det vid Vaxholm förlagda ingenjörkompaniet aftal må träffas med därstädes bosatt läkare;

3:o) besluta:

att ordinarie läkare vid armén skall erhålla följande aflöningsförmåner:

regementsläkare: majors;

bataljonsläkare: kaptens af andra klass, med tillägg i lön å 1,000 kronor för de 27 äldre bataljonsläkarna; samt

dessutom särskilda arfvoden: dels å 1,000 kronor till enhvar af två regementsläkare och två bataljonsläkare vid Bodens garnison samt regementsläkaren och bataljonsläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm,

dels ock å 500 kronor till regementsläkaren vid Vaxholms grenadjärregemente;

4:o) godkänna följande villkor och bestämmelser, för att ordinarie militärläkare må åtnjuta de nya aflöningsförmånerna, nämligen:

att med ordinarie militärläkarbeställning icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat;

att med sådan beställning ej heller må förenas vare sig annan tjänst å kommuns stat, eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag, eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej uppå därom gjord framställning och efter pröfning att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller befattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom militärläkare, Kungl. Maj:t finner tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att utan särskild godtgörelse bestrida läkarvård och till militärläkarbeställning hörande undervisningsskyldighet vid till truppförbandet förlagd militärskola, utbildningskurs och truppaufdelning, äfvensom för dit kommenderade enskilda personer;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att jämte utöfvandet af sin egen befattning utan särskild godtgörelse i förläggningssorten bestrida läkartjänst dels vid annan till armén hörande trupp, där sådant pröfvas nödigt till följd af bortkommendering af eller eljest tillfälligt laga förfall för sist nämnda trupps läkare, eller där Kungl. Maj:t finner skäligt att sådant för kortare tid föreskrifva, dels ock vid marinen enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela;

att särskildt de för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren afsedda läkarna skola vara skyldiga att, då endera af dem är med vederbörande kår eller del däraf kommenderad utanför förläggningssorten, utan sär-

skild ersättning bestrida sjukvården vid den hemma-
varande styrkan af samma kår;

att läkarna vid Karlskrona grenadjärregemente
skola vara skyldiga att tjänstgöra vid det i Karlskrona
förlagda ingenjörkompaniet;

att läkaren vid Vaxholms grenadjärregemente skall
vara skyldig att jämte egen befattning utan särskild
godtgörelse bestrida läkartjänst å Oscar-Fredriksborgs
fort och vid i dess närhet förlagd trupp af kustar-
tilleriet i enlighet med de närmare föreskrifter, som
Kungl. Maj:t kan finna godt bestämma;

att, därest militärsjukhus är gemensamt för två
eller flera truppförband samt sjukhuset icke har läkare
på egen stat, samtliga dessa truppförbands ordinarie
läkare skola i mån af behof vara skyldiga att utan
ersättning tjänstgöra vid sådant sjukhus; samt

att ordinarie militärläkare skall vara skyldig att
vid å förläggningssorten beläget civilt sjukhus, där
militärpersoner finnas intagna, fullgöra den tjänst-
göring, som Kungl. Maj:t framdeles kan finna godt
bestämma;

5:o) förklara:

att enhvar ordinarie militärläkare, som hädan-
efter erhåller ordinarie militärläkarbeställning, skall
vara pliktig underkasta sig nu omförmälda villkor och
bestämmelser;

6:o) besluta:

att för tjänstgöring under regementsöfningar vid
flertalet truppförband, vid särskilda utbildningsskolor
o. d., under tiden för de årliga inskrifningsförrättnin-
garna, såsom vikarier i vissa fall för ordinarie läkare
m. m. samt under vakanser i ordinarie läkarbeställ-
ningar skola vid armén anställas högst 44 extra batal-
jonsläkare;

att extra bataljonsläkare skall vara skyldig till
högst 90 dagars tjänstgöring hvarje år; samt

att extra bataljonsläkare skall erhålla: lön 1,500
kronor med två ålderstillägg, hvarterda å 300 kronor,
ett efter fem års och ett efter tio års väl vitsordad
tjänstgöring, samt dagarfvode 4 kronor vid tjänst-
göring inom och 8 kronor utom egen bostadsort;

7:o) medgifva:

att i nu gällande föreskrifter angående inträde uti fältläkarkårens reserv må införas bestämmelse om att värnpliktig legitimerad läkare, mot hvars utnämning till bataljonsläkare i fältläkarkårens reserv icke någon grundad anmärkning kan göras, skall såsom sådan kunna vinna inträde i nämnda reserv och vara pliktig att där kvarstå intill fyllda 65 år, med tjänstgörings-skyldighet vid mobilisering och i krig äfvensom vid sådan öfning, som till utrönande af härens krigsberedskap eller för utbildning af beväringens andra uppbåd kan blifva anbefalld, samt dessutom intill utgången af det kalenderår, då han uppnår 40 års ålder, under regementsöfningar eller däremot svarande kommandering minst hvar tredje år;

i fråga om *öfvergången* till den nya organisationen af fältläkarkåren *under år 1912*:

8:o) bifalla:

att den nya organisationen rörande de ordinarie läkarne och deras aflöningsförmåner tillämpas vid följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägarregemente, Västernorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt vid Bodens kommandantskap, garnison och garnisonssjukhus äfvensom vid militärbefälhafvarskapet å Gottland och Gottlands trupper, dock att läkare, som innehar regementsläkarbeställning vid Lifgardet till häst eller Smålands husarregemente, skall bibehållas vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid annat än nyss omnämndt truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas enligt den nya organisationen, beställningen icke tillsettes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, men innehafvaren af regementsläkarbeställningen bibehålles vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas, beställningen tillsättes endast i det fall, att den nya organisationen kan tillämpas vid sådant truppförband, men att i annat fall regementsläkarbefattningen må af endera bataljonsläkaren upprätthållas på förordnande och hvardera bataljonsläkaren tillerkännas, för år räknadt, ett arfvode om 1,000 kronor; och

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

allt under villkor att för den nya organisationens genomförande till förfogande stående medel icke öfverskridas;

9:o) bifalla:

att sex extra bataljonsläkarbeställningar inrättas;

10:o) bifalla:

att antalet fältläkarstipendiater utgör 30;

att fältläkarstipendiats årsarfvode bestämmes till 900 kronor och hans tjänstgöringsskyldighet för år till högst 90 dagar; och

att fältläkarstipendiat erhåller under tjänstgöring dagtraktamente om 8 kronor;

11:o) medgifva:

att för genomförandet af fältläkarkårens nya organisation, i hvad den afser de ordinarie läkarna vid arméns truppförband, anställandet af sex extra bataljonsläkare och aflöning af trettio fältläkarstipendiater, må användas:

de löner och dagaflöningar, som för regements- och bataljonsläkare finnas uppförda i gällande stater för följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjär

regementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Norrbottens, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Västernorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt Gottlands trupper äfvensom regementsläkarens vid Boden-Karlsborgs artilleriregemente lön och dagaflöning så ock lönen och dagaflöningen för en bataljonsläkarbeställning å staten för Fortifikationen (den för Bodens ingenjörkår afsedda), tillsammans 141,304 kronor;

de löner och dagaflöningar, som finnas å staterna för läkarbeställningarna vid de truppförband, där vakans i läkarbeställningar kan komma att uppstå, i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder för den nya organisationens genomförande; och

af anslaget till stipendier åt fältläkarkåren och veterinärstaten 37,800 kronor;

12:o) för samma ändamål för år 1912 bevilja ett extra anslag af 17,500 kronor; samt

13:o) medgifva:

att, därest besparing å anslagsbelopp, som för genomförandet af fältläkarkårens omorganisation stå till förfogande, kommer att uppstå, densamma må tagas i anspråk för organisationens genomförande, så långt det är ändamålsenligt och utan att anslagsbeloppen i fråga öfverskridas;

14:o) besluta:

att någon ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna enligt nuvarande organisation och aflöningsföreskrifter icke vidare skall tilläggas ytterligare någon bataljonsläkare; och

att något tilldelande af sådan aflöning åt bataljonsläkare enligt den nya organisationen icke skall ifrågakomma, förrän ett aflöningsrum blifver ledigt och sålunda antalet innehafvare af ifrågavarande aflöningsrum nedgått under 27, utom i det fall att det pröfvas skäligt att åt yngre bataljonsläkare, som är anställd vid truppförband, där den nya organisationen icke är genomförd och de nya aflöningsförmånerna icke börjat tillämpas, och som är i tur till erhållande

af ökad aflöning enligt den gamla organisationen, tilldelas sådan aflöning, skolandet dock beloppet utgöra blott 1,000 kronor samt den tillagda aflöningen frånträdas vid öfvergången till den nya organisationen och därmed förenade aflöningsvillkor; samt

i fråga om *tillfällig löneförbättring åt yngre bataljonsläkare m. m.*:

15:o) till tillfällig löneförbättring (extra lönetillägg) åt högst 14 yngre bataljonsläkare beviljas högst 7,000 kronor, att utgå med 500 kronor till en hvar, under förutsättning af minst 50 dagars årlig tjänstgöring under beväringsskolor vid vederbörligt truppförband; äfvensom

16:o) besluta:

att Kungl. Maj:ts förslag att det för extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiater under år 1911 beviljade anslag af 10,800 kronor må användas till extra årsarfvoden om 300 kronor åt de 12 äldsta stipendiaterna af andra klassen samt till extra dagarfvoden af 6 kronor åt samtliga stipendiater, att utgå efter det stipendiat förut under året fullgjort 30 dagars tjänstgöring, icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 28 april 1911.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
